

AZ USA A XIX. SZÁZADBAN

1. Az USA területi terjeszkedése:

A XIX. század folyamán az USA folyamatosan növelte területét. A gyarapodás módszereiben nem válogattak. A területszerzés példái:

Az indiánok visszaszorítása:

- ⇒ **rezervátumba** (kijelölt területek) kényszerítés
- ⇒ egész törzsek **kiirtása**

Bizonyos területek

- megvásárlása:**
- ⇒ Louisiana – franciák
- ⇒ Alaszka – oroszok

Hódító háborúk:

- ⇒ Florida megszerzése a spanyoloktól

2. Polgárháború az USA-ban (1861-1865)

Előzmény: az északi és a déli államok eltérő fejlődése ⇒ ellentétek kialakulása

Terület	Észak (23 állam)	Dél (11 állam)
Gazdaság	tőkés gyári termelés (ipar)	Ültetvényes gazdálkodás (mezőgazdaság)
Munkaerő	bérmunkások	rabszolgák
Kereskedelem	Védővámokat akarnak (ne jöjjön be más iparcikk)	Szabad kereskedelem (mindenkivel kereskednek)

Dél akadályozza Észak fejlődését:

a) a rabszolgaság fenntartása

- erőszakkal **lekötik őket** az ültetvényeken
 - ⇒ nem vállalhatnak bérmunkát
 - ⇒ **munkaerőhiány** alakul ki Északon
- **ingyen dolgoznak** ⇒ **nem tudják megvenni** Észak áruit

b) **Angliával kereskednek:**

- ⇒ az ültetvényeken megtermelt **gyapotot Anglia vásárolja fel**
- ⇒ cserébe nem Észak, hanem az **angolok iparcikkeit veszik meg**

Észak Dél ellen (= a polgárháború):

a) **polgárháború: egy ország belső háborúja**, melynek lakói nem másik ország, hanem egymás ellen harcolnak.

b) **A háború kitörése:**

1861: elnökválasztás ⇒ az északiak jelöltje, **Abraham Lincoln** diadalmaskodik:
⇒ válaszul **a déli államok kilépnek** az USA-ból ⇒ kitör a háború

c) **A háború tétje:** az USA jövője

- **gazdasági fejlettség:** korszerű gyáripár vagy rabszolgaság?
- **területi egység:** egyben marad az ország vagy kettészakad?

d) **Eredmény: Észak győzelme**, döntő csata: **Gettysburg (1863)**

- **gazdasága fejlettebb** ⇒ jobban bírja anyaggal és pénzzel
- Lincoln **rendelettel felszabadítja a rabszolgákat** ⇒ a négerek tömegesen átszöknek északra és **beállnak az északi hadseregbe**

3. Az USA további fejlődése:

a) **fejlett ipar:**

⇒ **futószalag , robottechnika** ⇒ **tömegtermelés** ⇒ **pénzfelhalmozódás**

⇒ **munkásmozgalom:**

1886. május 1.: **véres tüntetés Chicagóban** a 8 órás munkaidőért ⇒ ennek emléke ma is a **munka ünnepe**

b) Az USA az 1900-as évekre **a világ vezető államává** válik.